

Eĉ pli interesa estas sampaĝe atingebla provo sintezi ĉiujn sukcesajn latinidojn sub la nomo *Noviali Interlingue Modernizat*, adaptante la bazajn ideojn de Giuseppe Peano (Primo Libro de Interlingua/Latino sine Flexione) kaj laborojn de Otto Jespersen, Edgar de Wahl kaj Alexander Gode:

Lingues artificiali es facili; plu es proponit, sed differentie inter los es parvi. Studie de interlinguiste monstra ce vocabularie internationali ja existe e in generali es latinum, grec-latinu inclusiv, debit a longi e generali usu de lo lingue. Si nos adopta tali vocabularie e reducte gramatice a minime, sicut in chinense, non habe maxim internationali e facile lingue, que es latinu viventi in lingue de scientie, con minim usu de flexiones e sin inutili impedimentu e difficultate de gramatice. Lo es inteligibili a primi viste o quasi a omni que ha aliquanti cognosentie de latinum, o alique lingue neo-latinum/romance, o anglum.

Artefaritaj lingvoj estas facilaj; pluraj estas proponitaj, sed la diferencoj inter ili estas malgrandaj. Studoj de interlingvistoj montras, ke internacia vortaro jam ekzistas kaj ĝenerale estas latina, inkluzive de greko-latina, dank' al longa kaj ĝenerala uzo de la lingvo. Se ni adoptas tian vortaron kaj reduktas gramatikon al minimumo, kiel en la ĉina, ni havas maksimume internacian kaj facilan lingvon, kiu estas latino vivanta en lingvo de scienco, kun minimuma uzo de fleksioj kaj sen neŭtila malhlepaj kaj malfacilaĵoj de gramatiko. Ĝi estas komprenebla je la unua vido, aŭ preskaŭ, al ĉiuj, kiuj havas ioman scion de la latina, aŭ alia lingvo novlatina/Romana aŭ angla.

La nova generacio de interlingvistoj tiel evidente klopodis realigi ĝuste tian sintezon, pri kiu Jespersen teoriumis en siaj verkoj kaj kiun li serĉis en labordiskutoj kun idistoj, kun membroj de IALA kaj kun Edgar de Wahl. Vero estas, ke ankaŭ Noviali Interlingue Modernizat estas komprenebla unuavide al ĉiu latinisto aŭ romanisto, sed tio estas ankaŭ kazo de ĉiuj similaj proponoj antaŭaj kaj samtempaj. Evidente, la vojo, kiun estis iranta Jespersen, ankoraŭ ne finiĝas.

Ekde 2006 ekzistas Vikipedio en Novial https://nov.wikipedia.org/wiki/Chefi_pagine: en majo 2019 ĝi havas 1 661 artikolojn kaj la artikolo „Novial” ekzistas en 66 Vikipedioj. Oni klarigas tie, ke Novial estas „eble la plej facila fremdlingvo, kiun la angloparolanto povas lerni”. Pluraj Novial-vikipediistoj indikas en sia profilo ankaŭ konojn de Esperanto, krome tie kunlaboras aro da esperantlingvaj robotoj. Sur konektitaj paĝoj troviĝas, krom la ĉefaj verkoj de Jespersen, sub http://en.wikibooks.org/wiki/Novial_lernolibro surbaze de tekstoj pri *Li hunde del familie Baskerville* kaj legotekstoj pri *Li sorsiero de Oz*. En vikipedio krome estas komparo de gramatikoj Esperanto-Novial kaj Ido-Novial. La noviala diskutgrupo en Yahoo estis fondita en 2004. La ISO-kodo de Novial estas 639-1.

12.3. Finaj rimarkoj

Kelkaj tezoj de Jespersen eble bezonus iom da pliprecizigo. Unu el ili estas, ke nur la praktika uzo en lingvokomunumo decidas pri lingva evoluo. En la tempoj, kiam oni havis grandan admiron por la evoluo en naturscienca senco, oni kredis ankaŭ al forto de spontanea lingvoevoluo. Tial Jespersen opiniis, ke la nura lingvopraktiko decidus pri akcepto aŭ malakcepto de lingvaj fenomenoj. Tamen, la lingvokomunumo devas jam esti sufiĉe larĝa kaj stabila, por ke spontaneaj ŝanĝoj disvastiĝu kaj estu akceptataj. Jespersen